

pedagogichna osvita v Ukraini. [Musical-pedagogical education in Ukraine]. Harkiv.

7. Cherkasov, V. F. (2016). Teoriya i metodyka muzychnoyi osvity. [Theory and methodology of music education]. Navch. posib / Volodymyr Cherkasov. Kyiv : VTs «Akademiya». – (Seriya «Al'ma-mater»)

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва і хореографії Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: становлення і розвиток

мистецької освіти в Україні, теорія і методика викладання мистецьких дисциплін.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

CHERKASOV Volodimer Fedorovich –

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Department of Musical Art and Choreography of Centralukrainian Volodymyr Vinnichenko State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: the formation and development of artistic education in Ukraine, the theory and methodology of teaching artistic disciplines.

Стаття надійшла до редакції 17.04.2019 р.

УДК 37.037

ГАЛІМСЬКА Інна Іванівна –

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри фізичної та психофізіологічної підготовки
Льотної академії Національного авіаційного університету

<https://orcid.org/0000-0003-0877-3991>

e-mail: volodymyrgalimskyi@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГОГІЇ НАВЧАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ЛЬОТНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. В умовах розвитку сучасного суспільства важливе місце в його становленні займає фізична культура, яка забезпечує його формування та є частиною загальної культури. Основне завдання суспільства – забезпечення оптимального життя людей. Кожна людина мусить прокласти свій шлях таким чином, щоб створити потрібні умови для повноцінного фізичного, інтелектуального, духовного розвитку та виховати позитивне ставлення до свого здоров'я й фізичної активності [1; 3]. Реформа економіки, перехід її на ринкову основу, виникнення нових суспільних відносин передбачає істотні зміни в системі освіти, спонукає її до формування раціональних моделей професійної освіти на основі соціального, колективного чи індивідуального замовлення на освітні послуги. Безумовно, в сучасних реаліях посиленої уваги потребує професійна освіта. Проблеми підготовки висококваліфікованого фахівця актуальні в усіх регіонах України та інших країнах.

Система освіти як соціокультурний інститут, що динамічно реагує на запити суспільства, повинна забезпечувати підготовку такого фахівця, який володіє навичками взаємодії з професійним та соціальним середовищем, що відповідають сучасним міжкультурним, економічним і

технологічним умовам. Усе викладене актуалізує розробку сучасних підходів до формування та розвитку професійно важливих якостей майбутніх фахівців, зокрема й авіаційних, в умовах вищого навчального закладу, а також до дослідження шляхів їх формування за допомогою педагогічних технологій навчання фізичної культури; раціональної організації педагогічного процесу викладання фізичної культури у льотному вищому навчальному закладі. Унаслідок цього рівень освіти курсантів значною мірою залежатиме від результативності запровадження нових педагогічних технологій фізичної культури, які ґрунтуються на нових методологічних засадах та сучасних дидактичних принципах навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями технологічного підходу до навчання та використання в навчальному процесі технологій займалися А. Алексюк, А. Андрощук, В. Галузинський, М. Євтух, А. Нісімчук, І. Осадченко, О. Падалка, О. Пехота, Є. Полат, О. Пометун, Ю. Сенько, В. Сластьонін, Г. Селевко, Л. Столяренко та ін. Згідно із сучасними дослідженнями науковців, стає очевидним, що низький фізичний розвиток молодого покоління вказує на те, що наявна система фізичної культури не здатна повною мірою забезпечити повноцінний розвиток здоров'я

особистості. Спроби трохи вдосконалити традиційні педагогічні технології фізичної культури створюють лише передумови для деякої модернізації самого процесу формування фізичного розвитку людини, але не формування фізичної культури особистості [7].

Педагогічні технології фізичної культури повинні передбачати інтеграцію фізичного навчання та фізичного виховання, фізичного розвитку й фізичного збереження здоров'я особистості.

Специфічна спрямованість у використанні засобів, методів, форм навчання й виховання у сфері фізичної культури призвела до розриву освіти та фізичної культури – студенти не повністю усвідомлюють і не сприймають фізичну культуру як життєво важливу цінність. Унаслідок цього фізична культура як навчальний предмет вищих навчальних закладів не виконує повною мірою своєї важливої функції – формування дієвого ставлення людини до власного фізичного вдосконалення, а отже, характеризується зниженням інтересу в більшості студентів до фізкультурно-спортивної діяльності та зменшенням її престижу [4; 6]. Викладене повною мірою стосується й проблеми підготовки фахівців цивільної авіації, здатних до виконання професійної діяльності у сучасних умовах зростання технічної оснащеності та інформаційної насиченості праці, збільшення швидкості обробки інформації, необхідності прийняття рішень і виконання дій у нестандартних ситуаціях, вміння ставити і вирішувати неординарні практичні завдання. Такі умови діяльності висувають суттєві вимоги до фізичних, психологічних і психофізично значущих якостей особистості сучасного авіаційного фахівця. У цьому контексті фізичне виховання розглядається як важливий системоутворюючий фактор наукової організації процесу професійної підготовки майбутніх фахівців цивільної авіації. Брак належної загальної та спеціальної фізичної підготовки призводить до різкого зниження їх працездатності, погіршення стану здоров'я і, як наслідок, ранньої професійної дискваліфікації. Як свідчить статистика, більше 80–90% нещасних випадків пов'язано з неповноцінними фізичними та психологічними якостями працюючих, а вік дискваліфікації пілотів значно зменшився і становить на сьогодні 32-34 роки.

Розв'язання вказаного завдання повинно здійснюватися через удосконалення нових інноваційних засобів педагогічних технологій, які з часом набувають усе

більшого використання у викладанні фізичної культури. Однак через недостатню матеріальну базу багатьох навчальних закладів поширення та вдосконалення нових інноваційних методів викладання фізичної культури є достатньо суттєвою проблемою в наш час [2; 4].

Мета статті – теоретично обґрунтувати основні педагогічні технології організації педагогічного процесу викладання фізичної культури у льотному вищому навчальному закладі та проаналізувати засоби їх здійснення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фундаментальними у сфері розробки проблеми підготовки авіаційних фахівців і дослідження відповідних вимог до здійснення професійної діяльності, до сформованих професійно значущих якостей авіафахівця є наукові доробки В. О. Бодрова, Д. В. Гандера, С. М. Зінковської, В. В. Козлова, Р. М. Макарова, В. О. Пономаренка, К. К. Платонова та інших науковців.

Основа інноваційних технологій навчання та їх використання були закладені працями багатьох дослідників, серед яких слід назвати О. Арламова, М. Бургіна, В. Журавльова, В. Загвязинського, Н. Юсуфбекова, А. Ніколса та інших. Вони намагалися співвіднести поняття нового у педагогіці з такими характеристиками, як корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове. Насамперед слід розглянути сутність основних педагогічних технологій [2; 10].

За оцінками авторів [9] сьогодні відомі понад три сотні визначень поняття «педагогічна технологія». Охарактеризуємо декілька, найбільш часто вживаних, із них.

Педагогічна технологія – це строго обґрунтована система педагогічних засобів, форм і методів, їх етапність, націленість на вирішення конкретних навчально-виховних завдань [5].

Педагогічна технологія це «... певний порядок, логічність і послідовність відповідно до поставленої мети, як певною мірою алгоритмізації спільної діяльності викладача та учнів у процесі навчання, узгодженість їхніх дій та відносин» [8].

Всі автори сходяться в одному: оволодіння новими технологіями навчання й виховання вимагає внутрішньої готовності викладача до серйозної діяльності щодо перетворення, насамперед, самого себе.

До основних понять інноваційних технологій відносять [13]: нестандартні заняття; індивідуальна робота; контроль і оцінка навчальних досягнень учнів, студентів (через контрольні роботи, тести, завдання,

робочі зошити і т.ін.); кабінетне, групове і додаткове навчання; факультативи за вибором учнів, студентів (поглиблюють знання); проблемне і модульне навчання; запрошення вчених, діячів культури, мистецтва на заняття; економізація і екологізація освіти; науковий експеримент при вивченні нового матеріалу; застосування досягнень техніки (від діапозитивів, через фільми, магнітофони, телевізори до навчання з допомогою комп'ютерів, комп'ютерні аудиторії, радіо- і телепередачі та «Інтернет-системи», мультимедійні технології тощо); нові підходи до формування навчальних планів.

Запровадження інноваційних технологій вимагає від викладача: вивчення спеціальної літератури (додатково); аналізу педагогічного досвіду викладачів-новаторів; розробки плану запровадження нової техніки; оптимального поєднання гуманітарних, природничо-математичних та професійних знань. Інновації, як правило, представляються сукупністю форм, методів і засобів навчання, виховання та управління, об'єднаних єдиною метою.

До навчальних інноваційних технологій прийнято відносити таку сукупність операційних дій педагога з учнем, студентом, в результаті якої суттєво покращується ставлення учнів, студентів до навчального процесу та підвищується його ефективність. Серед них значне місце посідають такі технології [13]: особистісно-орієнтовані; інтеграційні; колективної дії; інформаційні; дистанційні; розвивальні; модульно-розвивальні тощо.

Досить поширеним є розуміння педагогічної технології як систематичного і послідовного втілення на практиці попередньо спроектованого навчально-виховного процесу. Автор теорії педагогічних систем В. П. Беспалько вважає, що педагогічна технологія – це наукове, відповідним чином структуроване проектування (опис) педагогічного процесу шляхом аналізу, відбору, конструювання, і контролю усіх його керованих компонентів у їх взаємозв'язках з наступним відтворенням проекту в навчальній аудиторії. Саме у переведенні викладання на шлях попереднього проектування навчального процесу з наступним його відтворенням, а також у визначенні структури і змісту навчально-пізнавальної діяльності учнів, студентів В. П. Беспалько вбачає глибинний сенс і суть педагогічної технології.

Педагогічні технології, що на даний час найбільш часто використовуються на практиці у льотному вищому навчальному

закладі, можна класифікувати наступним чином.

Структурно-логічні технології: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і розв'язання дидактичних задач на основі відбору їх змісту, форм, методів і засобів навчання на кожному етапі з урахуванням поетапної діагностики результатів.

Інтеграційні технології: дидактичні системи, що забезпечують інтеграцію міжпредметних знань і вмінь, різноманітних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів, навчальних тем, занять, навчальних днів.

Ігрові технології: дидактичні системи використання різноманітних ігор, під час виконання яких формуються уміння розв'язувати завдання на основі компромісного вибору (театралізовані, ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг; розв'язання практичних ситуацій і задач, комп'ютерні програми тощо).

Тренінгові технології: система діяльності для відпрацювання певних алгоритмів розв'язання типових практичних завдань (психологічні тренінги інтелектуального розвитку, спілкування, розв'язання управлінських завдань).

Інформаційно-комп'ютерні технології: це технології, що реалізуються в дидактичних системах комп'ютерного навчання на основі діалогу «людина – машина» за допомогою різноманітних навчальних програм (тренінгових, контролюючих, інформаційних тощо).

Діалогові технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня. Діалогові форми вважаються найбільш поширеними серед інших сучасних технологій.

Особливість сучасної освіти полягає в тому, що на практиці різні технології можуть активно і дуже результативно поєднуватися. Розглянемо можливості використання педагогічних технологій навчання фізичної культури у льотному вищому навчальному закладі.

Мультимедійні технології пов'язані зі створенням мультимедійних продуктів: електронних книг, енциклопедій, комп'ютерних фільмів, баз даних. У цих продуктах об'єднуються текстова, графічна, аудіо- та відеоінформація, анімація. Мультимедіатехнології перетворили комп'ютер на повноцінного помічника, дали змогу молодим людям будь-якого віку, не виходячи з навчальної аудиторії, будинку, офісу, бути присутніми на лекціях видатних

учених, брати участь у конференціях, діалогах, вести кореспонденцію. Актуальним є запровадження мультимедійних методів у технології викладання фізичної культури у льотних вищих навчальних закладах. Звичайно, жоден комп'ютер не замінить живого виконання будь-якої фізичної вправи, однак розробка спеціальних презентацій, фільмів спортивної тематики та створення комп'ютерних моделей дали б змогу студентам візуально сприйняти правильність виконання тієї чи іншої вправи й сформувати правильний підхід щодо дотримання здорового способу життя; візуально сприйняти правильність виконання того чи іншого виду професійної діяльності й сформувати алгоритм правильного виходу із ситуації. Тому перед кожним заняттям студенти повинні проглянути відеоматеріал, який відповідає змісту заняття. Саме тому слід розробити спеціальні технологічні лабораторії, оснащені сучасним комп'ютерним обладнанням, які повинні створювати спеціальні програми для модернізації процесу фізичного виховання та корекції виконання певних рухових вправ [11].

Інтегровані технології – відносно новий різновид інноваційних технологій, який припускає, що викладач за можливості чітко визначає реакції, поняття, ідеї й навички, які мають бути засвоєні студентами, а потім за допомогою багатостороннього підходу допомагає їм спрямувати власну діяльність на досягнення цих цілей. При цьому курсант може діяти у власному темпі, заповнюючи прогалини у своїх знаннях або пропускаючи той матеріал, який є добре засвоєним та закріпленим практикою. Інтерактивні технології є специфічними й досить складними, потребують особливих знань, навичок, здібностей. Упровадження цих технологій у фізичному вихованні неможливе без педагога-дослідника, який володіє системним мисленням, розвинутою здатністю до творчості, сформованою й усвідомленою готовністю до інновацій. Педагогів-новаторів такого типу називають педагогами інноваційного спрямування, їм властиві чітка мотивація інноваційної діяльності та викристалізована інноваційна позиція, здатність не лише включитися в інноваційні процеси, але й бути їхнім ініціатором. Викладач фізичного виховання, який виступає в ролі педагога-новатора, має вдосконалювати методику засвоєння різних вправ, розробляти нові елементи рухової активності та обговорювати їх зі студентами, які також повинні брати участь у цьому процесі [10; 12].

Ігрові технології навчання вперше були запропоновані Й. Гейзенгером. Технології ігрового навчання – це така організація навчального процесу, під час якої навчання здійснюється в процесі включення курсантів у навчальну гру (ігрове моделювання явищ, «проживання» ситуації). Цей метод інноваційних технологій може бути відображений в організації навчальних занять із фізичної культури. Окрім використання традиційних спортивних ігор, викладач має розробляти низку незвичайних рухових ігор з урахуванням індивідуальних особливостей кожного студента, при цьому ці ігри не повинні носити суто дитячий характер. Подібні ігри потрібно конструювати на основі включення до їх складу тих вправ, які є базовими для розвитку фізичних якостей молодих людей. Так, наприклад, можна побудувати гру, яка складається з основних легкоатлетичних вправ. Викладач знайомить підлеглих із правилами гри, показує її основні рухові вправи або елементи. Під час участі в цій грі студенти вчаться виконувати спочатку найпростіші вправи. Той, хто зміг опанувати цей рівень складності, переходить до наступного. Отже, досягається необхідний розвиток рухових умінь та навичок. За одне навчальне заняття можна провести гру, яка складається, як мінімум, із семи основних вправ [10; 12].

Групові (колективні) технології широко застосовуються в навчальному процесі. Особливе місце ця система матиме в тому випадку, якщо її застосувати до системи фізичного виховання. Групова технологія навчання передбачає таку організацію фізичного виховання, за якої навчання певних вправ здійснюється в процесі спілкування між студентами (взаємонавчання) у групах. Група найчастіше складається з трьох та більше курсантів, за характером педагогічної діяльності може бути однорідною й різнорідною, мобільною або постійною. Групові форми навчання дають змогу диференціювати та індивідуалізувати процес фізичного виховання й формують внутрішню мотивацію до активного сприйняття, засвоєння різних вправ. Так, на певному занятті з фізичного виховання викладач ділить студентів на групи залежно від рівня їхньої фізичної підготовки. Кожен член групи отримує завдання вивчити певну фізичну вправу та навчити її виконувати тих студентів, у яких це викликає певні труднощі [3; 4].

Особливим видом інноваційних технологій, які можуть застосовуватися у фізичному вихованні, є технології індивідуалізації процесу навчання. Це такий

різновид організації навчально-виховного процесу, при якому вибір педагогічних засобів і темпу навчання враховує індивідуальні особливості молодих людей, рівень розвитку їхніх здібностей та сформованого досвіду. Його основне призначення полягає в тому, щоб забезпечити максимальну продуктивну роботу молоді в наявній системі організації навчання. Індивідуальне навчання – форма, модель організації навчального процесу, при якій: 1) викладач взаємодіє лише з одним студентом; 2) один студент взаємодіє лише із засобами навчання. У першому випадку викладач розробляє комплекс вправ для студента й складає для нього індивідуальний комплекс вправ. Викладач безпосередньо займається фізичною підготовкою студента. У другому випадку студент самостійно виконує комплекс вправ, розроблений викладачем та веде свій індивідуальний контроль за станом свого здоров'я [12].

Отже, аналіз питання підготовки авіафахівця актуалізував необхідність впровадження педагогічних технологій в процесі створення педагогічних умов, до яких слід віднести позитивну мотивацію майбутньої професійної діяльності і власної професійної надійності, навчальні ситуації квазіпрофесійної авіаційної діяльності на усіх етапах фізичної підготовки, професійну взаємодію як основу забезпечення якості професійної діяльності. Пропонуємо такі шляхи здійснення цього впровадження у ЛВНЗ.

Формуванню стійкого інтересу до занять фізичною культурою та спортом, розумінню їх суті та значення для майбутньої професійної діяльності майбутніх авіаційних фахівців, розвитку мотивації майбутньої професійної діяльності сприяли: розробка оновленої тематики традиційного лекційного курсу та розробка і впровадження у навчальний процес авторського спецкурсу «Формування професійно значущих якостей особистості майбутнього авіаційного фахівця засобами фізичної підготовки у льотному вищому навчальному закладі»; організація роботи факультативу з фізичної та психофізіологічної підготовки рятувальників, льотного і диспетчерського складу з метою залучення курсантів до науково-дослідницької роботи; розробка тем та написання реферативних робіт з кожного модулю, передбаченого навчальною програмою, які вирізняються актуальністю, практичною та індивідуальною спрямованістю; проведення олімпіад та включення до програм олімпіад з фізичного виховання практичного спортивного блоку у

вигляді індивідуальних змагань учасників, спрямованого на розвиток ПЗЯ майбутніх авіаційних фахівців; створення належних умов для проведення занять з фізичного виховання на базі установ, які мають необхідну матеріальну базу: спортивні школи, спортивні комплекси, тренажерні зали, туристичні бази.

Формування професійно орієнтованого середовища підготовки майбутніх авіаційних фахівців здійснюється шляхом створення навчальних ситуацій квазіпрофесійної авіаційної діяльності, які охоплюють три етапи фізичної підготовки: перший – етап адаптації до навчання в авіаційному вузі; другий – етап загальної фізичної підготовки; третій – етап спеціальної фізичної підготовки. Створення навчальних ситуацій квазіпрофесійної авіаційної діяльності на заняттях з фізичної підготовки передбачає: внесення змін до робочої програми з предмета «Фізичне виховання» з урахуванням специфіки кожної спеціальності щодо визначення мети, завдань, методів навчання, його змісту у сенсі виокремлення професійно значущих якостей, які формуються на заняттях; ведення особистого щоденника з окресленою програмою дій з використання особистісно-орієнтованого підходу до самостійної та коригуючої фізичної підготовки, а також спрямування їх на формування професійно значущих якостей майбутніх авіаційних фахівців.

Результатом квазіпрофесійної форми діяльності є формування активної діяльнісної позиції курсантів в аудиторній роботі, самостійній та коригуючій фізичній підготовці, перетворення їх з об'єкта навчання на суб'єкт пізнавальної, майбутньої професійної діяльності; зміщення акцентів у навчальній роботі з необхідності виконання визначеного програмою нормативу на необхідність формування професійно значущих якостей майбутніх авіаційних фахівців як основного чинника їх професійної надійності та довголіття.

Розглядаючи взаємодію в авіаційній діяльності як визначену у часі та просторі спільну за метою систему дій декількох суб'єктів, результатом яких є взаємні вплив, зміна, узгодженість, а також передбачуваність їх діяльності, відносин та установ, нами визначено, що діяльність у процесі взаємодії охоплює два етапи: перший – формування і розвиток фахівця під час колективної праці фахівців однієї спеціальності на аудиторних заняттях; другий – формування та розвиток фахівця у процесі взаємодії майбутніх авіаційних фахівців різних спеціальностей, яка реалізується під

час позааудиторної та секційної роботи.

Основа формування і розвитку професійно значущих якостей у процесі взаємодії становить ігровий метод, спрямований на моделювання активних міжособистісних та міжгрупових взаємин, які будуються за принципом співпраці. До основних видів позааудиторної роботи у цьому напрямі слід віднести запропонований нами такий інноваційний засіб фізичного виховання, як кросфіт, а також спартакіади між командами – представниками різних спеціальностей майбутніх авіаційних фахівців.

Позитивний результат секційної роботи безпосередньо залежить від свідомого індивідуального вибору курсантами відповідних видів спорту, який є результатом самостійної роботи та самоконтролю курсантів за процесом формування професійно значущих якостей, а також набутих теоретичних знань під час занять із запропонованого лекційного та спецкурсу з фізичного виховання.

З метою активізації участі курсантів у роботі спортивних секцій необхідно застосовувати систему стимулів, до яких слід віднести рейтинги, медійні засоби, заохочення тощо.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Кожна із вищеназваних педагогічних технологій, які можуть використовуватись у фізичному вихованні, має своє право на існування. Одні є доступними для викладачів та студентів, інші через свою складність не набули розповсюдження. Проте важливо зазначити, що більшість із них не є ще занадто актуальними у льотних вищих навчальних закладах. Тому основною метою досліджень у цьому напрямі є вивчення всіх складників педагогічних технологій та визначення їх місця в системі фізичної культури та спорту. Іншим важливим кроком є розробка нових програм інноваційного спрямування у педагогічних технологіях, які б дали змогу суттєво вдосконалити сучасну систему льотної вищої освіти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бальсевич В. К. Физическая культура для всех и для каждого / В. К. Бальсевич. – М.: ФиС, 1988. – 222 с.
2. Барчуков І. С. Фізична культура і спорт: методологія, теорія, практика / І. С. Барчуков, А. А. Нестеров. – М.: Academia, 2009. – 528 с.
3. Виленский М. Я. Здоровый образ жизни студентов: сущность, строение, формирование / М. Я. Виленский. – М.: Сов. спорт, 1996. – С. 14–21.
4. Волков В. Ю. Комп'ютерні технології

освітнього процесу з фізичної культури: матеріали всерос. науч.- практ. конф. / В. Ю. Волков. – СПб., 2000. – С. 67–89.

5. Даниленко Л. І. Теорія і практика інноваційної діяльності в загальній середній школі // Управління освітою. 2001. – №3. – С. 18–24.

6. Захарова І. Г. Інформаційні технології освіти / І. Г. Захарова. – 4-те вид., стер. – М.: Academia, 2008. – 192 с.

7. Лубышева Л. И. Теоретико-методологические и организаторские основы формирования физической культуры студентов: автореф. дис. ... д-ра пед. наук / Л. И. Лубышева. – М.: ГЦОЛИФК, 1992. – 40 с.

8. Островерхова Н. М. Эффективность управления заговоосвітньою школою: соціально-педагогічний аспект / Н. М. Островерхова, Л. І. Даниленко. – К.: Школяр, 1996. – 302 с.

9. Перспективні освітні технології / За ред. Г. С. Сазоненко. – К., 2000. – 560 с.

10. Самсонова А. В. Використання інформаційних технологій у фізичній культурі та спорті / А. В. Самсонова, І. М. Козлов, В. А. Таймазов // Теорія і практика фіз. культури. – 1999. – № 9. – С. 22–26.

11. Селиванова Т. Г. Інформаційні технології освіти / Т. Г. Селиванова // Сучасний олімпійський спорт і спорт всім: VII Міжнар. наук. конгр.: матеріали конф., 24–27 травня 2003 р. – М., 2003. – Т. 3. – С. 332–333.

12. Фураєв О. Н. До питання комп'ютеризації аналізу виконання спортивних вправ / О. Н. Фураєв // Теорія і практика фіз. культури. – 1996. – № 11. – С. 50–52.

13. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність / В. В. Химинець. – Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2007. – 364 с.

REFERENCES

1. Bal'sevy'ch, V. K. (1988). *Fyzy'cheskaya kultura dlya vsex y dlya kazhdogo*. [Physical culture for everyone and for everyone]. Moscow.
2. Barchukov, I. S. (2009). *Fizychna kultura i sport: metodologiya, teoriya, praktyka*. [Physical Culture and Sport: Methodology, Theory, Practice]. Moscow.
3. Vy'lensky'j, M. Ya. (1996). *Zdorovyj obraz zhyzny studentov: sushhnost, stroenye, formirovaniye*. [Healthy lifestyle of students: essence, structure, formation]. Moscow.
4. Volkov, V. Yu. (2000). *Komp'yuterni tehnologiyi osvith'ogo procesu z fizychnoyi kultury*. [Computer technologies of educational process in physical culture]. SPb.
5. Danylenko, L. I. (2001). *Teoriya i praktyka innovacijnoyi diyalnosti v zagalnij serednij shkoli*. [The theory and practice of innovation in a general secondary school]. Kyiv.
6. Zaxarova, I. G. (2008) *Informacijni*

tehnologiyi osvity. [Information technology education]. Moscow.

7. Lubysheva, L. Y'. (1992). *Teoretyko-metodologicheskye y organizatorskye osnovy formirovaniya fizycheskoj kultury studentov.* [Theoretical-methodological and organizational principles of formation of physical culture of students]. Moscow.

8. Ostroverkhova, N. M. (1996). *Efektivnist upravlinnya zagalnoosvitn`oyu shkoloyu: socialno-pedagogichnyj aspekt.* [Effectiveness of general school management: socio-pedagogical aspect]. Kyiv.

9. *Perspektyvni osvitni tehnologiyi.* (2000). [Perspective educational technologies]. Kyiv.

10. Samsonova, A. V. (1999). *Vykory`stannya informacijnx tehnologij u fizychnij kulturi ta sporti.* [The use of information technology in physical culture and sports]. Kyiv.

11. Selyvanova, T. G. (2003). *Informacijni tehnologiyi osvity.* [Information technology education]. Moscow.

12. Furayev, O. N. (1996). *Do py`tannya kompyutery`zacyi analizu vy`konannya sporty`vny`x vprav.* [To the issue of computerization of the analysis of the performance of sports exercises]. Moscow.

13. Хумынец, В. В. (2007). *Innovacijna*

osvitnya diyalnist. [Innovative educational activities]. Uzhgorod.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГАЛІМСЬКА Інна Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної та психофізіологічної підготовки Льотної академії Національного авіаційного університету.

Наукові інтереси: формування професійно значущих якостей особистості майбутнього авіаційного фахівця у льотному ВНЗ засобами фізичної підготовки.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

GALIMSKAYA Inna Ivanivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Assistant Professor of the Department of Physical and Psychophysiological Training of Flight Academy of the National Aviation University.

Circle of scientific interests: the formation of professionally significant personal qualities of the future aviation specialist at a flight higher educational institution by means of physical training.

Стаття надійшла до редакції 09.04.2019 р.

УДК 378:37.0.11.3-051+37.016:81'243

СРЕМЕНКО Тетяна Євстафіївна –

кандидат філологічних наук, професор кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

<https://orcid.org/0000-0003-2840-8465>

e-mail: germfil.inyaz@gmail.com

ГЕРКЕРОВА Олександра Михайлівна –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

<https://orcid.org/0000-0002-7449-6112>

e-mail: gerkerova@ukr.net

НЕГРІВОДА Олена Олексіївна –

кандидат педагогічних наук, викладач кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

<https://orcid.org/0000-0003-2527-9725>

e-mail: negrivoda@ukr.net

СКЛАДОВІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасне суспільство характеризується стрімкими змінами, інформатизацією та глобалізацією, в цих умовах освіта перестає бути засобом засвоєння готових загальнонавчаних знань, а

стає способом інформаційного обміну, соціального збагачення та особистісного і професійного росту, що веде до набуття студентами компетентності та ерудованості. Компетентність фахівця об'єктивно набуває все більшої актуальності завдяки